

## Nederlands Film Festival ondertitelt drie Nederlandse films

### INHOUD



'KWALITEIT ONDERTITELING LAAT TE WENSEN OVER' **PAG.2**



'ONDERTITELING IN NEDERLAND KAN EN MOET BETER', STELT INGE DOORN, PROJECTLEIDER SOAP! **PAG.3**



'IN DE BIOSCOOP BELEEF JE EEN FILM VEEL INTENSER'. INTERVIEW MET BARRY AT SMA OVER (HET BELANG VAN) ONDERTITELING **PAG.4**



ONDERTITELING OP UITZENDING GEMIST BETER TOEGANKELIJK **PAG.4**



SCÈNE UIT IEP

■ DOOR: **STAN VERHAAG**

Goed nieuws voor doven en slechthorenden: tijdens het Nederlands Film Festival (van 22 september tot en met 1 oktober) zijn drie Nederlandse films te zien mét ondertiteling. Marlou Rutten, interim Hoofd Programma, hoopt op nóg meer in 2011.

#### Welke Nederlandse films worden dit jaar ondertiteld tijdens het Nederlands Film Festival?

Marlou Rutten: 'Het gaat om drie titels. De eerste is *Komt een vrouw bij de dokter*, naar het boek van Kluun. De tweede film is *Terug naar de kust*, naar het boek van Saskia Noort. En de derde film is *Iep*, over een meisje met vleugels. Die laatste film hebben we heel bewust gekozen, omdat we ook kinderen met een auditieve beperking willen bedienen. *Iep* maakt deel uit van ons educatieve programma. In de regio Utrecht zijn drie instellingen voor kinderen met een auditieve beperking. Onze medewerker Educatie heeft de scholen benaderd, met als gevolg dat de kinderen van in elk geval twee scholen de ondertitelde voorstelling van *Iep* zullen bezoeken.'

#### Wat is voor u de reden om Nederlandse films te ondertitelen?

'Tijdens ons filmfestival willen we Nederlandstalige films in de hele breedte aanbieden. Ook willen we het voor iedereen mogelijk maken om de Nederlandse film te zien en ervan te genieten, zeker ook voor mensen met een auditieve beperking. Het komt helaas maar heel weinig voor dat Nederlandse films worden ondertiteld. Voor ons is het de derde achtereenvolgende editie dat we het doen.'

#### Hoe waren de reacties in het verleden?

'Mensen reageerden superenthousiast. In de eerste plaats de mensen met een auditieve beperking zelf, want het is voor hen heerlijk om in

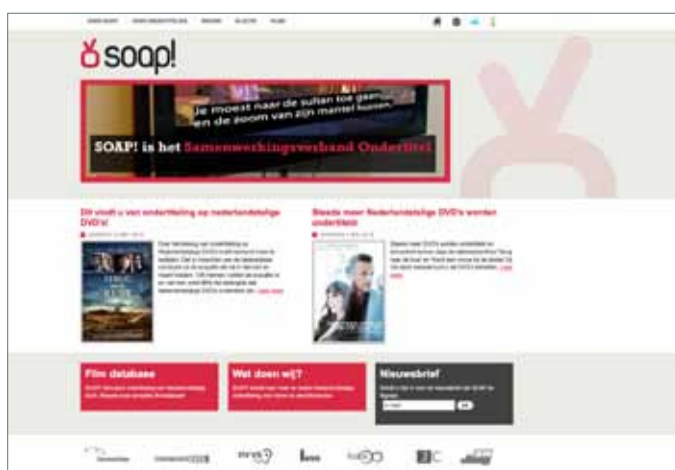
een bioscoop van een Nederlandse film te kunnen genieten. Maar ook mensen zonder auditieve beperking waren blij met de ondertiteling. Want zij konden nu samen met hun dove en slechthorende vrienden naar de film. Ook dat komt maar weinig voor. En zelfs mensen die nietsvermoedend kwamen kijken naar de ondertitelde films, vonden het leuk om ondertitels te kunnen lezen en een tolk op het podium te zien. Al met al waren het elke keer bijzondere voorstellingen. We kregen alleen maar positieve reacties.'

#### Het aantal ondertitelde Nederlandse films is dit jaar iets lager dan voorgaande jaren. Hoe komt dat?

'Dat heeft alles te maken met geld. We vertonen de Nederlandse films met ondertiteling buiten het reguliere hoofdprogramma. We moeten het dus altijd van extra financiering hebben. Het vergt nu eenmaal extra technische voorzieningen. De financiering is dit jaar echter beperkter dan voorgaande jaren. Hoe dat komt? Wellicht speelt de economische recessie een rol. Maar de doelgroep doven en slechthorenden is voor ons heel belangrijk. We zijn dan ook heel blij dat het toch weer gelukt is om drie films te ondertitelen, mede dankzij onze partners Het Dovenfonds en Tolknet. We hadden er ook voor kunnen kiezen om de ondertiteling een jaartje over te slaan, maar dat willen we per se niet.'

#### Wat is ervoor nodig om in 2011 weer meer Nederlandse films te kunnen ondertitelen?

'Wij hopen dat er meer aandacht komt voor ons initiatief en voor het belang van ondertiteling van Nederlandse films. Wellicht kan ook de overheid meer doen op dit gebied. Als we volgend jaar weer meer financiering kunnen vinden, kunnen we ook meer de breedte van de Nederlandse films laten zien door ook arthouse-films en documentaires te ondertitelen. Daar doen we veel mensen een groot plezier mee. Waarom zouden zij niet van de Nederlandse film mogen genieten?'



## www.ondertiteling.nu volledig vernieuwd

De website van SOAP! – [www.ondertiteling.nu](http://www.ondertiteling.nu) – is volledig vernieuwd. De website van het Samenwerkingsverband Ondertitel Alle Programma's! informeert over het belang van ondertiteling.

De website geeft niet alleen informatie, maar zal zich ook gaan ontwikkelen tot actieplatform. We starten geregeld nieuwe acties, waarbij we uw hulp goed kunnen gebruiken. Van handtekeningen verzamelen en brieven sturen tot het oprichten van een kwaliteitpanel of het controleren van daadwerkelijk ondertitelde programma's. Houd ons scherp en denk mee! We horen graag van u!

Wilt u op de hoogte blijven van de laatste ontwikkelingen op het gebied van ondertiteling, acties en nieuwtjes? Meld u dan nu aan voor de gratis nieuwsbrief. Aanmelden kan via [www.ondertiteling.nu](http://www.ondertiteling.nu).

## 90% VAN DE NEDERLANDSTALIGE PROGRAMMA'S VOORZIEN VAN ONDERTITELS

# Kwaliteit ondertiteling laat te wensen over

De publieke omroep moet dit jaar 90% van haar Nederlandstalige programma's voorzien van ondertiteling. Al in april van dit jaar meldde de omroep dat zij deze kwantitatieve grens bereikt heeft. De kwaliteit van de ondertiteling laat echter vaak nog te wensen over.



Met dank aan Pieter van Woudenberg voor het voorbeeld.

■ DOOR: DAPHNE HILHORST

De kwaliteit van ondertiteling is afhankelijk van verschillende factoren. Allereerst is het van belang dat de ondertitels een juiste weergave bieden van wat er gezegd wordt. Daarnaast is het van belang dat als de gesproken tekst wordt samengevat, de meest essentiële punten behouden blijven. Ten slotte is het belangrijk dat de ondertitels lang genoeg zichtbaar zijn om ze daadwerkelijk te kunnen lezen.

Helaas komt het regelmatig voor dat niet aan al deze factoren wordt voldaan. Een voorbeeld:

*in zeeland zijn boekje aan de lucht  
maar in het westen wel wat boeken die de zon afschermden  
voor de komende 24 uur geen beroering in ons gebied  
bel in het zuiden van italie en griekenland  
misschien in enkele meest baak  
er staat weinig wind van acht  
in het binnenland volop orson na het optrekken van de meest  
dat geldt voor zaterdag en de eerste piste dag*

Kunt u er nog een touw aan vastknopen? Deze zinnen vormden de ondertiteling bij het weerbericht van het Achtuurjournaal van donderdag 20 mei. Of het morgen wel of geen strandweer wordt, is echter niet helder.

Deze ondertitels geven duidelijk niet goed weer wat er gezegd wordt. En dit is slechts een van de vele voorbeelden. Dankzij de Mediawet worden steeds meer Nederlandstalige programma's voorzien van ondertiteling. De kwantiteit neemt dus toe, maar de kwaliteit kan zeker nog worden verbeterd.



## Filmdatabase:

# vind alle ondertitelde films op de website van SOAP!

Veel Nederlandstalige films zijn niet toegankelijk voor doven en slechthorenden, omdat zij niet kunnen volgen wat er gezegd wordt. Hierdoor blijft een stukje Nederlandse cultuur ontoegankelijk. SOAP! zet zich in voor ondertiteling bij alle Nederlandstalige producties. In de filmdatabase op de vernieuwde website van SOAP!, zijn alle Nederlandstalige dvd's die voorzien zijn van ondertiteling opgenomen.

■ DOOR: DAPHNE HILHORST

De behoefte aan ondertiteling op Nederlandstalige dvd's is groot, zo blijkt uit de enquête die SOAP! begin dit jaar in samenwerking met Horen, het ledenblad van de NVVS, hield. Van de 135 mensen die de enquête invulden gaf 42% aan een Nederlandstalige film zonder ondertiteling helemaal niet te kunnen volgen. Nog eens 39% kan de film dan slechts met veel moeite volgen. Het merendeel van de respondenten (85%) geeft dan ook aan een film zonder ondertiteling niet te kopen of huren.

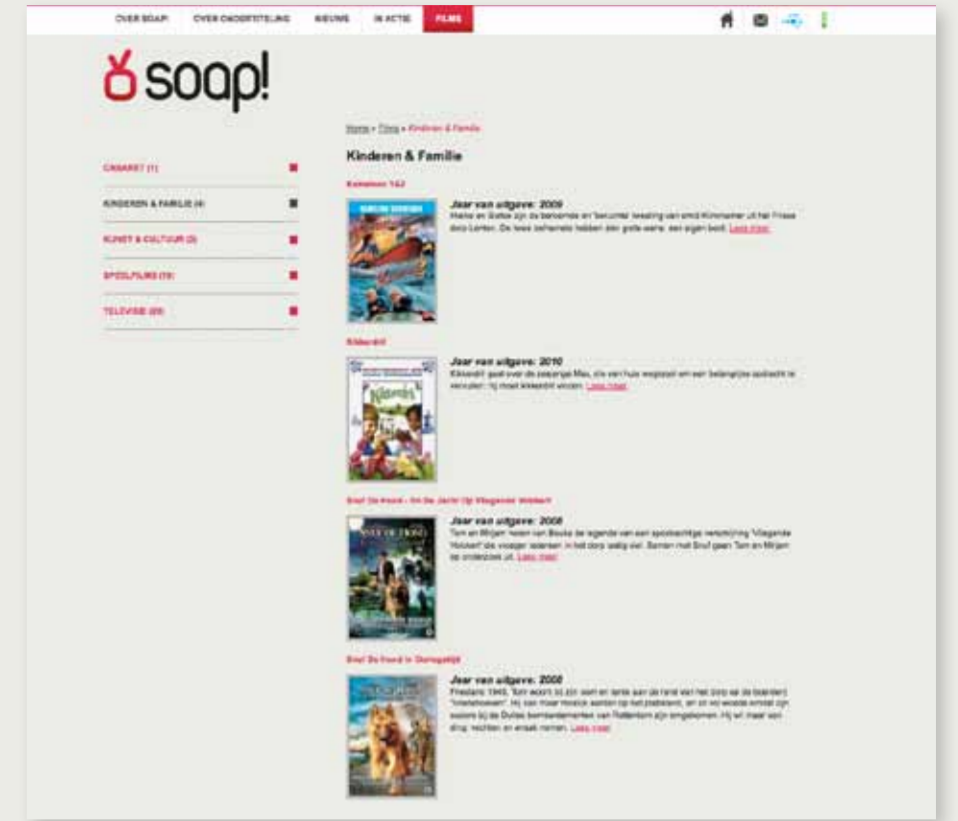
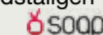
Filmdatabase

Op de vernieuwde website van SOAP! staan in de filmdatabase ruim vijftig Nederlandstalige dvd's die voorzien zijn van

ondertiteling. Uit de enquête bleek dat er een grote behoefte aan deze database is, want vaak is het onduidelijk of de film is voorzien van ondertiteling. De films zijn gerangschikt op genre en voorzien van een Kijkwijzer leeftijdsadvies. De database biedt ook een link om de ondertitelde dvd's direct te bestellen.

Hoe nu verder?

SOAP! gebruikt de uitslagen van de enquête om bij filmproducten te blijven aandringen op het ondertitelen van Nederlandstalige dvd's. Het belang van ondertiteling voor doven en slechthorenden blijkt immers overduidelijk uit de resultaten. En de Nederlandstalige film moet voor alle Nederlandstaligen toegankelijk zijn. Toch?



## 'Ondertiteling in Nederland kan en moet beter'

Meer en betere ondertiteling voor doven en slechthorenden. Dat is het doel van het project dat SOAP! begin 2010 is gestart. Eerste resultaat: de lancering van de vernieuwde SOAP!-website om de achterban zoveel mogelijk te betrekken bij publieksacties rond ondertiteling. Projectleider Inge Doorn geeft tekst en uitleg.

■ DOOR: JOKE VAN DER LEIJ

In januari 2008 werd de ondertiteling van tv-programma's bij wet verplicht. Dat heeft ertoe geleid dat de publieke omroep inmiddels zo'n 90% van haar programma's van ondertiteling voorziet. Toch is de situatie in Nederland nog verre van ideaal. 'De kwaliteit van ondertiteling van veel liveprogramma's kan en moet beter', vindt Inge Doorn, beleidsmedewerker bij FODOK en projectleider bij SOAP!. 'Ook blijven commerciële en regionale omroepen nog teveel achter met de ondertiteling van hun programma's. Om dit te verbeteren vroeg SOAP! bij Fonds PGO een projectsubsidie aan.'

Nieuwe standaard

De subsidie werd toegekend en SOAP! kon aan de slag. 'Onze hoofddoelstelling is om de participatie van doven en slechthorenden te bevorderen', legt Inge uit. 'Dit willen we bereiken door meer en betere ondertiteling te verzweven. Op landelijke publieke en commerciële tv-zenders, op regionale omroepen, internet- en herhaal-tv, op dvd's en in bioscopen.' Wat gaat SOAP! precies doen? Inge: 'Om te beginnen willen we dat de kwaliteit van ondertiteling verbetert. Die kwaliteit laten we beoordelen door testpanels bestaande uit dove, slechthorende en horende ondertitelgebruikers. Zij gaan inventariseren aan welke

kwaliteitseisen een uitzending moet voldoen om nog begrijpelijk te zijn voor de doelgroep. Ook is het de bedoeling om klachten van ondertitelgebruikers te verzamelen en te analyseren. Dit alles moet uiteindelijk leiden tot concrete aanbevelingen voor een kwaliteitsstandaard.'

Publiek protest

Een ander projectonderdeel vormt de aanpak van ondertiteling bij commerciële en regionale omroepen. 'Commerciële omroepen moeten vanaf 2011 50% van hun uitzendingen ondertitelen', zegt Inge. 'Uiteraard zouden we dat percentage

'Ondertiteling is geen gunst maar een recht'

graag hoger zien. Bovendien vinden we dat RTL-omroepen ook moeten meedoen. RTL valt nu nog buiten de wetgeving omdat deze omroep in Luxemburg is gevestigd. Overigens vallen ook regionale omroepen en internet-tv buiten deze wetgeving. Als bepaalde omroepen achterblijven met de ondertiteling van hun programma's, wil SOAP! publiek protest organiseren. Denk daarbij aan handtekeningacties en adhesiebetuigingen. Daarnaast willen we het gesprek aangaan met de RTL-directie over het belang en de noodzaak van ondertiteling voor hun kijkers.'

Regionale omroepen

De aanpak voor meer ondertiteling bij regionale omroepen bestaat uit meer dan het organiseren van publieksacties. Inge: 'Deze omroepen hebben zelf vaak onvoldoende financiële middelen om ondertiteling aan te bieden en zijn daarvoor afhankelijk van aanvullende provinciale subsidie. Ondertiteling bij regionale omroepen vindt dan ook mondjesmaat plaats, vaak vooral op experimentele basis. SOAP! wil regionale omroepen daarom concreet ondersteunen en met hen meedenken om zoveel mogelijk programma's ondertiteld te krijgen. We hopen

op oproepen en laten zien dat zij onze actiepunten ondersteunen. En al die reacties en gegevens gaan we natuurlijk weer analyseren en gebruiken om onze lobby- en publieksactiviteiten kracht bij te zetten.'

Ondertitelde dvd's

SOAP! gaat zich ook inzetten om de groei van ondertitelde dvd's en Nederlandstalige films nog meer te bevorderen. 'We weten uit een onlangs gehouden enquête in het magazine Horen van de NVVS dat de behoefte aan ondertitelde dvd's groot is', vertelt Inge. 'SOAP! vindt dan ook dat Nederlandstalige films standaard moeten worden voorzien van ondertiteling en wil daarover afspraken maken met distributeurs. Ook hierin vervult onze vernieuwde website een belangrijke rol.'

Database

Pronkstuk van de vernieuwde SOAP!-site is een uitgebreide database waarin alle ondertitelde Nederlandstalige films en dvd's zijn opgenomen. Inge: 'Websitebezoekers kunnen deze dvd's via onze site aanschaffen. Denk aan films als *Alles is liefde*, *De storm* en *Komt een vrouw bij de dokter*. Maar ook tv-series als *Bernhard-Schavuit van Oranje*, *Flikken* en *Baantjer*. De overzichten en verkoopcijfers die we aan de hand daarvan krijgen, zetten we vervolgens weer in om de

manieren te kunnen vinden waarop ondertiteling ook bij deze omroepen structureel kan worden ingevoerd.'

Nieuwe site

Om doven en slechthorenden op zoveel mogelijk manieren te betrekken bij de publieksacties rond ondertiteling, is de website van SOAP! - [www.ondertiteling.nu](http://www.ondertiteling.nu) - totaal vernieuwd. Inge: 'Onze site is sinds eind augustus online en biedt praktische informatie over ondertiteling. Bovendien kunnen webbezoekers via onze site reageren op



Inge Doorn (39) met haar kinderen Aike (9), Ruth en Jara (beide 7). Jara is doof geboren en heeft een CI gekregen toen ze 2,5 jaar was. Inge weet dus hoe ingrijpend doofheid is. Als beleidsmedewerker bij de FODOK en als projectleider bij SOAP! zet ze zich in om de samenleving toegankelijker te maken voor mensen met een auditieve beperking.

vijf grote dvd-distributeurs te overtuigen om standaardondertiteling op hun producties te zetten. Dit traject moet uitwijzen of zelfregulering mogelijk is, of dat er toch politieke maatregelen nodig zijn.'

HD-recorders

Ook aan de ondertitelmogelijkheden van HD-recorders wordt in het SOAP!-project

aandacht besteed. Inge: 'Vaak missen HD-recorders de mogelijkheid om ondertiteling op te nemen', stelt Inge. 'En als dit al kan, staan in de gebruiksaanwijzing vaak niet of volstrekt onduidelijk beschreven hoe je dit dan moet doen. SOAP! gaat daarom de instructies voor het opnemen van ondertiteling van de meest verkochte HD-recorders via kijkers en fabrikanten verzamelen. En als

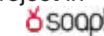
er geen instructies zijn dan noteren we dat uiteraard ook. Die gegevens moeten straks uitwijzen of fabrikanten dit zelf kunnen oplossen, of dat er toch overheidsmaatregelen nodig zijn om het opnemen van ondertiteling af te dwingen.'

Voorbeeldfunctie

Eerste concrete activiteit in het kader van het project vormt de Week van de Ondertiteling (22-29 september) waarin landelijke aandacht wordt gevraagd voor het belang van ondertiteling voor mensen met een hoorbeperking. Inge: 'Bewust organiseren we deze week in dezelfde periode als waarin het Nederlands Filmfestival wordt gehouden. Dit festival zet zich in om films met ondertiteling en een gebarentolk te programmeren. Dat willen we graag stimuleren, vooral omdat dit festival daarmee een voorbeeldfunctie kan vervullen voor reguliere bioscopen en filmfestivals.'

Evaluatie

SOAP! gaat de resultaten van het project goed evalueren. Inge: 'We willen weten of we inderdaad in 2012 concrete groei zien in ondertiteling op tv, op dvd en in de bioscoop. En via ons eigen kwaliteitspanel controleren we of de verplichte ondertitelpercentages worden behaald. Ook zullen we afhankelijk van de bereikte resultaten nieuwe actiepunten formuleren en aanbevelingen doen. Daarbij realiseren we ons natuurlijk ook heel goed dat onze doelstellingen in de huidige moeilijke economische tijden ambitieus zijn. Maar dat verandert niets aan onze inzet en onze boodschap. Ondertiteling is geen gunst, maar een recht. En die boodschap zal de komende tijd via dit project in alle toonaarden klinken.'



In SOAP! werken alle doven en slechthorendenorganisaties (NVVS, SH-Jong, Dovenschap, FODOK, FOSS, Stichting Plotsdoven en de Jongeren Commissie) samen. SOAP! zet zich in voor 100% ondertiteling van Nederlandstalige televisieprogramma's, dvd's en films. SOAP! doet dit door informatie en voorlichting te bieden en intensief te lobbyen bij politiek, overheid, omroepen, ondertitelbedrijven en film-distributeurs. Mede dankzij de lobby van SOAP! werd ondertiteling van programma's in januari 2008 bij wet geregeld. Omroepen moeten voldoen aan duidelijk geformuleerde verplichtingen die worden gecontroleerd door toezichthouder het Commissariaat van de Media. Ook lobbyde SOAP! succesvol voor ondertiteling van op dvd uitgebrachte Nederlandstalige series als *Baantjer*, *Wilhelmina* en *De storm* en voor de ondertiteling van het Vara-programma *De Wereld Draait Door*. Meer weten? Kijk op [www.ondertiteling.nu](http://www.ondertiteling.nu).

## Colofon

Deze krant is een uitgave van SOAP! (Samenwerkingsverband Ondertitel Alle Programma's). Kijk voor meer informatie op [www.ondertiteling.nu](http://www.ondertiteling.nu).

Daphne Hilhorst:  
bladmanagement & eindredactie  
Joke van der Leij & Stan Verhaag:  
redactie

Peter Bol: grafische vormgeving  
Roger Klaassen: cartoon

Wilt u reageren op deze uitgave?  
Mail dan naar [info@ondertiteling.nu](mailto:info@ondertiteling.nu)  
of bel 030-2617616

## HOE ZET IK DE ONDERTITELING AAN?

Als een tv-programma wordt voorzien van ondertiteling, dan wordt dat aan het begin van het programma bekend gemaakt door de afbeelding van een oortje en de tekst '888'. De ondertiteling is namelijk aan en uit te zetten via teletekstpagina 888.

Ondertiteling Uitzending Gemist

Het is ook mogelijk om tv-programma's van de publieke omroep terug te kijken mét ondertiteling. Steeds meer programma's op [www.uitzendinggemist.nl](http://www.uitzendinggemist.nl) zijn voorzien van ondertiteling. In het overzichtsmenu is aan de hand van een lichtblauw oortje, snel te zien of de uitzending ondertiteld is. De programma's kunnen worden bekeken met Windows Media Player of met de nieuwe Silverlight Player. Voor het gebruik van de ondertitels werkt de Silverlight Player het prettigst. De ondertiteling is in deze speler gemakkelijk aan en uit te zetten door op 'Ab' in de knoppenbalk te klikken.

Ondertiteling opnemen

Bent u een avond niet thuis, maar wilt u wel uw favoriete programma opnemen mét ondertiteling? Dat kan. Er zijn verschillende mogelijkheden om ondertitels op te nemen met bijvoorbeeld een dvd- of hd-recorder. Meer informatie over alle verschillende mogelijkheden kunt u vinden onze vernieuwde website: [www.ondertiteling.nu](http://www.ondertiteling.nu).

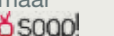


## HOE ZAT HET OOK ALWEER MET DE PERCENTAGES?

Sinds 1 januari 2008 is ondertiteling voor doven en slechthorenden wettelijk verplicht. In 2008 moest minimaal 80% van de Nederlandstalige programma's op Nederland 1, 2 en 3 ondertiteld zijn. Dit percentage stijgt elk jaar met 5%; dit jaar moet dus 90% van de programma's voorzien zijn van ondertiteling. Volgend jaar wordt het maximale percentage bereikt. Vanaf dan moet de publieke omroep 95% van haar programma's voorzien van ondertiteling.

Voor de commerciële omroepen (SBS 6, Veronica en Net 5) gelden andere percentages. Zij startten in 2008 met een verplicht percentage van 15%. Inmiddels is dat percentage opgelopen naar 35% voor dit jaar. Vanaf volgend jaar moeten de commerciële omroepen minimaal 50% van hun Nederlandstalige tv-programma's voorzien van ondertiteling.

De zenders van RTL (RTL 4, 5, 7 en 8) zijn officieel Luxemburgs en vallen daarom niet onder de Nederlandse wetgeving. Kim Koppenol, woordvoerder van RTL, bezwoer twee jaar geleden al dat de wil om te ondertitelen er absoluut is. Momenteel ondertitelt RTL echter nog steeds alleen Goede Tijden, Slechte Tijden. Een van de speerpunten van SOAP! is om RTL het belang en de noodzaak van ondertiteling voor hun kijkers te laten inzien. RTL laat desgevraagd weten dat ze 'het afgelopen jaar hebben moeten snijden in de programmakosten, maar dat ondertiteling nadrukkelijk op de directieagenda staat'.



# Programma Nederlands Film Festival voor doven en slechthorenden

Het Nederlands Film Festival vertoont dit jaar drie Nederlandstalige films met ondertiteling. Daarnaast worden de films getolkt door een (student)tolk gebarentaal. Ook is er apparatuur van Phonak aanwezig waarmee slechthorenden het geluidssignaal rechtstreeks op hun hoortoestellen kunnen ontvangen.

## TALK-SHOW

Iedere avond ontvangt Claudia de Breij prominente gasten van het festival in de Talkshow in het Festivalpaviljoen. Gesprekken met onder meer regisseurs en acteurs van premièrefilms en met de Gast van het Jaar. De Talkshow is ook via de festivalwebsite te volgen op NFF TV.

**DATUM:** WOENSDAG 29 SEPTEMBER 2010  
**TIJD:** 22.30 UUR  
**LOCATIE:** FESTIVAL-PAVILJOEN



## Iep!

Tine en Warre, een kinderloos echtpaar, ontfermen zich over een eigenaardig wezentje met vleugeltjes. Warre, die vogelaar is, vindt haar een vogeltje. Tine vindt haar een meisje. De vogelachtige neigingen van het kind verbazen de vrouw, maar de man niet. Als Viegeltje, zoals ze haar noemen, met een zwerm vogels wegvliegt is Tine ontroostbaar. Het echtpaar besluit haar te zoeken. De zoektocht brengt hen in contact met anderen die Viegeltje ontmoet hebben. Iedereen vindt in haar precies wat hij nodig heeft. De tocht van Warre en Tine is de verfilming van het gelijknamige boek van Joke van Leeuwen. De surrealistische roadmovie geeft volop ruimte aan de beeld- en taalgrapjes van Van Leeuwen. Viegeltje is een blanco personage waarop iedereen zijn of haar verwachtingen kan projecteren. Aan het eind van de film heeft iedereen een les geleerd of is verlost van een angst. De film maakt gebruik van digitale technieken, maar Viegeltje wordt gespeeld door de zevenjarige Kenadie Jourdin-Bromley, die door primordiale dwerggroei niet groter wordt dan 76 centimeter.

**DATUM:** DONDERDAG 30 SEPTEMBER  
**LOCATIE:** LOUIS HARTLOOPER COMPLEX, ZAAL 3



## Komt een vrouw bij de dokter

*Komt een vrouw bij de dokter* vertelt het controversiële verhaal van een snelle reclamejongen die niet in monogamie gelooft en vreemd blijft gaan nadat er borstkanker bij zijn vrouw is geconstateerd. Nadat Stijn is getrouwd met Carmen, 'het lekkerste wijf van Amsterdam' en vader is geworden, heeft hij nog steeds verschillende vriendinnen. Carmen accepteert zijn gedrag, maar wanneer een knobbeltje in haar linkerborst kwaadaardig blijkt, komt hun relatie door Stijns 'polyamorie' onder druk te staan. Juist dan begint Stijn een heftige relatie met kunstenaar Roos, die een uitlaatklep en surrogaatechtgenote voor hem wordt. Dit overspel leidt bijna tot een echtscheiding. Kort nadat Stijn toch de keuze voor Carmen maakt blijkt dat de kanker is uitgezaaid.

Het contrast tussen huiselijkheid en grotestadsleven, het onbegrip van zijn omgeving en onverwachte hallucinaties illustreren het conflict dat Stijn verscheurt. Verfilming van de gelijknamige bestseller van Kluun is het regiedebuut van Reinout Oerlemans.

**DATUM:** DONDERDAG 30 SEPTEMBER  
**LOCATIE:** LOUIS HARTLOOPER COMPLEX, ZAAL 3



## Terug naar de Kust

Psychologische thriller gebaseerd op het gelijknamige boek van Saskia Noort. Maria, een alleenstaande moeder en zangeres in een succesvolle coverband, heeft een relatie met de alcoholische Geert. Op een dag zet ze hem de deur uit en vertelt hem ook dat ze het kind dat ze van hem draagt, weg laat halen. Na de abortus beginnen de bedreigingen. Maria wordt door niemand serieus genomen, ook al niet omdat de familie een geschiedenis van gekte met zich meedraagt. Bij haar zus Ans die in het ouderlijk huis aan de kust woont, hoopt ze met haar twee kinderen tot rust te komen. Maar de verwickelingen beginnen dan pas echt. Haar huis in Amsterdam brandt af en bij Maria slaan de twijfels toe over haar eigen realiteitszin. De film houdt de kijker tot op het laatste moment in onzekerheid over de dader - als daar al sprake van is. Weidse opnamen van de Nederlandse kustlijn en de fotogenieke duinen, maar ook van het drukke Amsterdam, vormen het decor van deze thriller.

**DATUM:** DONDERDAG 30 SEPTEMBER  
**LOCATIE:** LOUIS HARTLOOPER COMPLEX, ZAAL 3

## KAARTEN BESTELLEN

Kaarten zijn vanaf 8 september te bestellen via de website van het Nederlands Film Festival: [www.filmfestival.nl](http://www.filmfestival.nl).

## SOAP! MAG VIER VRIJKAARTEN WEGGEVEN.

Kijk op [www.ondertiteling.nu](http://www.ondertiteling.nu) hoe je kans kunt maken.

NEDERLANDS  
FILM FESTIVAL



22 SEP 10 01 OKT 2010 UTRECHT  
[WWW.FILMFESTIVAL.NL](http://WWW.FILMFESTIVAL.NL)

## 'In de bioscoop beleef je een film veel intenser'

Barry Atsma (37), Nederlands acteur/regisseur, speelt de rol van Stijn in de film *Komt een vrouw bij de dokter*. SOAP! had de gelegenheid om hem een paar vragen te stellen over (het belang van) ondertiteling.

■ DOOR: DAPHNE HILHORST

*Komt een vrouw bij de dokter* is tijdens het Nederlands Film Festival eenmalig mét ondertiteling in de bioscoop te zien. Wist je dat? 'Nee, dat wist ik niet. Ik vind het fantastisch dat mensen met een

hoorbeperving tijdens het Nederlands Film Festival ook kunnen genieten van een film in de bioscoop. In de bioscoop beleef je een film veel intenser dan thuis op de bank. Vreemd eigenlijk dat dit normaal niet kan. Het zou toch te regelen



moeten zijn dat een aantal voorstellingen per week standaard voorzien worden van ondertiteling?'

*Dat zou geweldig zijn. Kun je daar zelf ook iets aan bijdragen?*

'Ik zou niet weten hoe eerlijk gezegd. Ik zou mijn rollen in gebarentaal kunnen gaan spelen, dan moeten ze wel ondertitelen, maar ik denk niet dat de regisseur daar vrolijk van wordt.'

*Uit onderzoek blijkt dat ook veel goede horende mensen gebruik maken van de ondertiteling bij tv-programma's via teletekstpagina 888. Maak je hier*

*zelf wel eens gebruik van?*

'Eigenlijk niet, maar ik ga het vanavond gelijk proberen.'

*De volgende dag:*

*En, hoe beviel de ondertiteling?*

'Het was verrassend. Viel me ineens op hoe onverstaanbaar veel dingen zijn. Pas door de ondertiteling zag ik hoe vaak je eigenlijk maar met een half oor luistert.'

*Welke boodschap hoop je dat de bezoekers van Komt een vrouw bij de dokter bij blijft?*

'Vier het leven en geniet van de echte liefde!'

soap!

## ONDERTITELING OP UITZENDING GEMIST BETER TOEGANKELIJK



Vorig jaar is een langgekoesterde wens van veel doven en slechthorenden in vervulling gegaan. Eindelijk konden de programma's op [www.uitzendinggemist.nl](http://www.uitzendinggemist.nl) bekeken worden mét ondertiteling. De toegankelijkheid van de ondertitels op Uitzending Gemist is het afgelopen jaar flink verbeterd.

■ DOOR: DAPHNE HILHORST

Aan de techniek van de ondertiteling op Uitzending Gemist, is het afgelopen jaar hard gewerkt. Sinds kort is de ondertiteling volledig geïntegreerd in de Silverlight Player. De ondertiteling is eenvoudig aan- en uit te zetten door een druk op de ondertitelingsknop (Ab). Bovendien zijn de ondertitels nu in de video te zien in plaats van onder de video, zoals bij de Windows MediaPlayer het geval is. Nu de ondertitels in het beeld zichtbaar zijn, kijkt het veel meer ontspannen.

'Dankzij de Silverlight Player is de ondertiteling nu ook toegankelijk voor gebruikers van Mac- en Linux-systemen', vertelt William Valkenburg, directeur internet bij de NPO. 'Bij alle programma's die voorzien zijn van ondertiteling tonen we een lichtblauw oortje op de website. Zo kunnen gebruikers snel zien of een programma ondertiteling heeft.'

### Live ondertitelde programma's

Op dit moment is ongeveer 40% van het nieuwe aanbod op Uitzending Gemist te bekijken met ondertiteling. Dat percentage ligt een stuk lager dan het aantal programma's dat op tv wordt ondertiteld. In verband met de uitzendrechten worden niet alle programma's die op tv te zien zijn, opgenomen in het archief van Uitzending Gemist. Daarnaast worden de ondertitels van live ondertitelde programma's nog niet allemaal opgenomen op de website.

Jurgen Lentz, manager ondertiteling bij de Nederlandse Publieke Omroep (NPO), legt uit waarom: 'Bij een programma dat niet live wordt uitgezonden heeft een redacteur meer tijd om de ondertitels voor te bereiden dan bij een live programma. Fouten kunnen nog vóór de uitzending gecorrigeerd worden. Dat is bij live programma's niet mogelijk. Bovendien loopt bij live programma's de ondertiteling niet altijd synchroon met het gesproken woord en is de kans op technische storingen groter, waardoor de ondertiteling bij sommige gedeeltes kan ontbreken. Bij een live uitzending op televisie is dat weliswaar storend, maar de kijker kan hier begrip voor opbrengen, omdat het live is. Op internet (Uitzending Gemist) wordt het programma niet live uitgezonden. Mensen verwachten dan dat het goed is.'

Het NOS Journaal is een van de live ondertitelde programma's die sinds kort wel met ondertiteling te bekijken is op Uitzending Gemist. Dit programma is weliswaar live, maar veel van de ondertiteling kan al worden voorbereid. De filmpjes zijn van tevoren al klaar en de tekst van de nieuwslezer is - in grote lijnen - ook al bekend.

### Altijd en overal

Uitzending Gemist is ook beschikbaar voor mobiele telefoons. Gebruikers kunnen hun favoriete programma nu altijd en overal bekijken via de mobiele website of via gratis applicaties voor de iPhone en de iPod. Echter nog zonder ondertiteling.

'Ondertiteling op mobiele telefoons is op dit moment nog niet goed te realiseren. Door het wisselende formaat van de telefoonschermjes, is het om te beginnen lastig om de ondertiteling leesbaar te krijgen. We onderzoeken het al wel, maar het zal nog even duren voordat we dit breed kunnen aanbieden', verwacht Valkenburg. 'Het is al wel mogelijk om het NOS Journaal en het NOS Jeugdjournaal met gebarentolk op je mobiel te bekijken. Zelfs op die hele kleine schermjes, zijn de gebaren goed te volgen.'

soap!